

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 81/21
Λουξεμβούργο, 12 Μαΐου 2021

Απόφαση στην υπόθεση T-789/19
Tom Moerenhout κ.λπ. κατά Επιτροπής

Το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει, λόγω ανεπαρκούς αιτιολογίας, απόφαση με την οποία η Επιτροπή αρνήθηκε την καταχώριση πρότασης πρωτοβουλίας πολιτών

Ο πολίτης που υποβάλλει τέτοια πρόταση πρέπει να είναι σε θέση να αντιληφθεί τη συλλογιστική της Επιτροπής

Στις 5 Ιουλίου 2019 ο Tom Moerenhout και έξι άλλοι πολίτες διαβίβασαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με τον κανονισμό σχετικά με την πρωτοβουλία πολιτών¹, πρόταση ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας πολιτών με τίτλο «Διασφάλιση της συμμόρφωσης της κοινής εμπορικής πολιτικής με τις Συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με το διεθνές δίκαιο» (στο εξής: πρόταση πρωτοβουλίας πολιτών).

Στο πλαίσιο αυτό, παρατέθηκαν, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προβλέπει ο κανονισμός αυτός², το αντικείμενο και οι σκοποί της προτάσεως, καθώς και οι διατάξεις των Συνθηκών που οι πολίτες έκριναν κρίσιμες για την προτεινόμενη δράση. Σύμφωνα με το αντικείμενό της, η πρόταση πρωτοβουλίας πολιτών αφορούσε τη θέσπιση διατάξεων οι οποίες θα ρυθμίζουν τις εμπορικές συναλλαγές με επιχειρήσεις του κατέχοντος κράτους που είναι εγκατεστημένες ή που ασκούν τις δραστηριότητές τους σε κατεχόμενα εδάφη, εμποδίζοντας την είσοδο των προερχόμενων από αυτά προϊόντων στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συναφώς, οι προσφεύγοντες μνημόνευσαν διάφορες διατάξεις των Συνθηκών και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ορισμένους κανονισμούς και αποφάσεις του Δικαστηρίου, καθώς και διατάξεις και πηγές του διεθνούς δικαίου.

Με απόφαση της 4ης Σεπτεμβρίου 2019³ η Επιτροπή αρνήθηκε να καταχωρίσει την πρόταση πρωτοβουλίας πολιτών. Αιτιολόγησε την άρνηση αυτή αναφέροντας ότι νομική πράξη σχετική με το αντικείμενο της προτάσεως αυτής θα μπορούσε να εκδοθεί μόνο βάσει του άρθρου 215 ΣΛΕΕ, που απαιτεί την έκδοση αποφάσεως προβλέπουσας τη διακοπή ή τη μείωση, εν όλω ή εν μέρει, των οικονομικών και χρηματοοικονομικών σχέσεων με την εμπλεκόμενη τρίτη χώρα. Η Επιτροπή, όμως, διαπίστωσε ότι δεν είχε αρμοδιότητα να καταθέσει πρόταση εκδόσεως νομικής πράξεως επί της βάσεως αυτής.

Με την απόφασή του, η οποία εκδόθηκε από πενταμελές τμήμα, το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει την προσβαλλόμενη απόφαση διότι **δεν περιλαμβάνει επαρκή στοιχεία** παρέχοντα τη δυνατότητα στους προσφεύγοντες να γνωρίσουν τους λόγους για την άρνηση καταχωρίσεως της προτάσεως πρωτοβουλίας πολιτών και στο Γενικό Δικαστήριο να ασκήσει έλεγχο νομιμότητας της ως άνω αρνήσεως. Πράγματι, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν ανταποκρίνεται στην **υποχρέωση αιτιολογήσεως** που απορρέει από τη Συνθήκη⁴ και από τον κανονισμό για τις προτάσεις

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 211/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, σχετικά με την πρωτοβουλία πολιτών (ΕΕ 2011, L 65, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2012, L 94, σ. 49). Ο κανονισμός αυτός καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε, από 1ης Ιανουαρίου 2020, με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών (ΕΕ 2019, L 130, σ. 55, στο εξής: κανονισμός για την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία).

² Άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού για την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία.

³ Απόφαση (ΕΕ) 2019/1567 της Επιτροπής, της 4ης Σεπτεμβρίου 2019, σχετικά με την προτεινόμενη πρωτοβουλία πολιτών με τίτλο «Διασφάλιση της συμμόρφωσης της κοινής εμπορικής πολιτικής με τις Συνθήκες της ΕΕ και με το διεθνές δίκαιο» (ΕΕ 2019, L 241, σ. 12).

⁴ Άρθρο 296 ΣΛΕΕ.

ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας πολιτών⁵. Το Γενικό Δικαστήριο διευκρινίζει με τον τρόπο αυτόν **το περιεχόμενο** της υποχρέωσης αιτιολογήσεως την οποία υπέχει η Επιτροπή όταν η ίδια δεν δέχεται την καταχώριση προτάσεως κατατεθείσας δυνάμει του εν λόγω κανονισμού.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

Το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι οι σκοποί του κανονισμού περί ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας πολιτών είναι να ενισχύσει την ευρωπαϊκή ιθαγένεια, να βελτιώσει **τη δημοκρατική λειτουργία της Ένωσης, να ενθαρρύνει τη συμμετοχή των πολιτών στη δημοκρατική ζωή της Ένωσης και να καταστήσει την Ένωση περισσότερο προσιτή**. Υπογραμμίζει ότι η επίτευξη των σκοπών αυτών θα διακυβευόταν σε περίπτωση μη παραθέσεως πλήρους αιτιολογίας σε απόφαση περί αρνήσεως αποδοχής προτάσεως πρωτοβουλίας πολιτών.

Κατά τον κανονισμό αυτόν⁶, η Επιτροπή καταχωρίζει πρόταση πρωτοβουλίας πολιτών υπό την προϋπόθεση ότι η πρόταση αυτή **δεν βρίσκεται καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της** να υποβάλει **πρόταση εκδόσεως νομικής πράξης της Ένωσης** για την εφαρμογή των Συνθηκών. Το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, εν προκειμένω, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αιτιολογεί επαρκώς την έλλειψη αρμοδιότητας της Επιτροπής να υποβάλει πρόταση η οποία θα ανταποκρίνεται στο αντικείμενο και στους σκοπούς της πρότασης πρωτοβουλίας πολιτών. Αφού υπενθυμίζει τις αρχές της υποχρέωσης αιτιολογήσεως όσον αφορά τις πράξεις των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, το Γενικό Δικαστήριο περιγράφει τα στοιχεία που έπρεπε να ληφθούν υπόψη για να είναι αρκούτως αιτιολογημένη η προσβαλλόμενη απόφαση ως προς την έλλειψη αρμοδιότητας της Επιτροπής κατά την έννοια του κανονισμού περί πρότασης πρωτοβουλίας πολιτών.

Πρώτον, το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι από τη μνεία απλώς του άρθρου 215 ΣΛΕΕ, που είναι σχετικό με τα περιοριστικά μέτρα, δεν μπορεί να γίνει αντιληπτό γιατί η Επιτροπή θεώρησε ότι η προτεινόμενη δράση εμπίπτει αποκλειστικά στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ). Πράγματι, **η Επιτροπή δεν εξήγησε γιατί** θεώρησε ότι το μέτρο το οποίο αφορούσε η πρόταση πρωτοβουλίας πολιτών έπρεπε **να χαρακτηριστεί ως αποσκοπούν στην έκδοση πράξης που θα προβλέπει τη διακοπή ή τη μείωση των εμπορικών σχέσεων με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες** κατά την έννοια του άρθρου 215, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

Δεύτερον, το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι για την εκτίμηση της επάρκειας της αιτιολογίας πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το εκάστοτε κρίσιμο γενικό πλαίσιο. Με την πρόταση πρωτοβουλίας πολιτών, οι προσφεύγοντες αναφέρθηκαν ρητά και επανειλημμένα στην κοινή εμπορική πολιτική καθώς και στις διατάξεις που αφορούν τον εν λόγω τομέα, όπως είναι το άρθρο 207 ΣΛΕΕ. Εν προκειμένω, εναπέκειτο επομένως στην Επιτροπή **να εξηγήσει τους λόγους που την οδήγησαν να συναγάγει** εμμέσως στην προσβαλλόμενη απόφαση ότι το προτεινόμενο με την πρόταση πρωτοβουλίας πολιτών μέτρο, λαμβανομένων υπόψη του αντικειμένου και των σκοπών του, **δεν ενέπιπτε στον τομέα της κοινής εμπορικής πολιτικής** και, κατά συνέπεια, δεν μπορούσε να ληφθεί δυνάμει του άρθρου 207 ΣΛΕΕ. Η ως άνω εκτίμηση ήταν ουσιώδους σημασίας για την προσβαλλόμενη απόφαση διότι, σε αντίθεση με την ΚΕΠΠΑ, η κοινή εμπορική πολιτική είναι τομέας στον οποίο το θεσμικό αυτό όργανο μπορεί να διατυπώνει προτάσεις προς έκδοση πράξης Ένωσης δυνάμει του άρθρου 207 ΣΛΕΕ.

Τρίτον, το Γενικό Δικαστήριο δέχεται ότι **η επάρκεια της αιτιολογίας** της προσβαλλομένης αποφάσεως πρέπει επίσης να εκτιμηθεί υπό το πρίσμα των σκοπών των διατάξεων των Συνθηκών⁷ και του κανονισμού σχετικά με την πρωτοβουλία πολιτών, οι οποίοι συνίστανται στο να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή των πολιτών στη δημοκρατική ζωή και να καταστεί η Ένωση πιο προσιτή. Οι σκοποί αυτοί επέβαλλαν στην Επιτροπή να εκθέσει σαφώς τους λόγους που την οδήγησαν στην άρνηση να καταχωρίσει την πρόταση πρωτοβουλίας πολιτών. Ελλείψει πλήρους αιτιολογίας, οι αντιρρήσεις της Επιτροπής ως προς το παραδεκτό της προτάσεως πρωτοβουλίας

⁵ Άρθρο 4, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού για την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία.

⁶ Άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο β, του κανονισμού για την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία.

⁷ Άρθρο 11, παράγραφος 4, ΣΕΕ και άρθρο 24, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

πολιτών **θα μπορούσαν να υπονομεύσουν σοβαρά** την ενδεχόμενη υποβολή μιας νέας προτάσεως πρωτοβουλίας πολιτών.

Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει την προσβαλλόμενη απόφαση λόγω ανεπαρκούς αιτιολογίας.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου και εντός δύο μηνών και δέκα ημερών από της κοινοποιήσεώς της μπορεί να ασκηθεί αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου, περιοριζόμενη σε νομικά ζητήματα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Γενικό Δικαστήριο

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582